

Holdningsnotat - Folkeskolen

På alle niveauer har der været arbejdet hårdt for Skolereformens start, og nu står vi overfor at samle op på erfaringerne fra år 1.

Centralt for omkring folkeskolen står stadig, at den er en af de vigtigste fællesskabsdannende institutioner. Folkeskolen danner grundlag for en sammenhængskraft i vores samfund, og skaber arenaer for både den enkelte og for fællesskaberne. Det er BKF's holdning, at barnets liv skal ses i en sammenhæng fra 0 – 18 år, og i det perspektiv giver Folkeskolen sit særlige bidrag til læring og dannelse. Folkeskolen har en central samfundsbetydning for både for den enkelte og for fællesskabet og danner grundlag for sammenhængskraft i vores samfund. Folkeskolens vigtigste partner i børns læring og dannelse er forældrene. Forældrene skal have en oplevelse af at bidrage aktivt i deres barns liv, og de skal inddrages i centrale beslutninger om tiltag og justeringer i hele skoleforløbet.

BKF mener, at det videre arbejde med Skolereformen er funderet i 2 temaer.

1. En skolehverdag - en lærings og dannelseshverdag
2. Ledelse ind i lærings- og dannelseskontekst

En skolehverdag - en lærings- og dannelseshverdag

BKF mener, at det er en fortsat opgave at holde fast på lærings- og dannelsesdimensionen som grundvilkår i Skolereformen. Det er helt centralt, at undervisningen på landets folkeskoler skal tilrettelægges på måder der understøtter elevernes læring og dannelse. Det er BKF's opfattelse, at den videre understøttelse af skolereformen sker ved at fokusere på læring og dannelse som fundament på alle niveauer i folkeskolen - fra elever og forældre, til lærere, ledere og forvaltning. BKF vil arbejde på at samle og formidle gode eksempler på praksis som understøtter lærings- og dannelsesdimensionen - ikke kun for skolebørn, men i et sammenhængende børneområde.

Centralt

Ledelse ind i en lærings- og dannelseskontekst.

BKF mener, at ledelse er central i en lærings og dannelseskontekst. BKF vil forfølge, at de styringsinitiativer der iværksættes respekterer, at det er kommunalbestyrelserne, der har ansvaret for det lokale skolevæsen, og at der er sammenhæng i ledelsesinitiativerne gennem hele ledelses- og styringskæden. Vi vil endvidere være arbejde for, at der ikke sker en overstyring af folkeskolen, og at bureaukratiet formindskes.

En skolehverdag - en lærings- og danneshverdag

Kvalitet, mål og opfølgning i praksis

BKF mener, at en koordineret forståelse af mål og kvalitet, og ikke mindst hvordan vi følger op på resultaterne undervejs, er centralt for arbejdet i en lærings- og dannesk kontekst.

BKF mener, at klare mål og høje forventninger er centralt i forhold til opfyldelse af skolens opgave. Arbejdet med klare, evaluerbare læringsmål og opfølgningen på målopfyldelsen er centrum i arbejdet med elevernes læring og dannelse.

BKF mener, at Skolens dagligdag skal baseres på viden. Målet er en forskningsinformeret praksis, hvor professionsaktørerne kontinuerligt opstiller klare effektmål, evaluerer på disse og justerer praksis på baggrund heraf. En praksis hvor professionsaktørerne handler på baggrund af viden om, hvad der virker, idet evidensbegrebet forstås bredt og byggende på såvel forskning som praksiserfaringer.

Det er BKF's holdning at arbejdet med både elevens læring og organisationens læring bedst sker i team. Teamet er omdrejningspunkt for de grundlæggende didaktiske drøftelser og beslutninger som skal sikre målopnåelse. Teamenes samarbejde og drøftelser skal udvikle sig, så data anvendes til systematisk at evaluere elevernes progression og derved danner udgangspunkt for opfølgningen på den enkelte elevs læring.

Centralt i en lærings- og danneshverdag er dataopsamling og videndeling. BKF mener, at der på skolerne skal stilles digitale redskaber til rådighed der understøtter den enkelte medarbejder i både forberedelse, planlægning og evaluering. Digitale værktøjer skal sikre enkel og sikker adgang i hverdagen og understøtte både forældresamarbejdet samt relevant dataindsamling om den enkelte elevs målopnåelse.

En sammenhængende og varieret skoledag

BKF mener, at det er elevernes læringsmål der er grundlaget for skoledagens sammensætning. Skoledagen skal sammensættes på en sådan måde, at de mange muligheder for etablering af læring- og dannesrum bruges aktivt både kortsigtet og langsigtet. Brugen af understøttende undervisning, herunder bevægelse, faglig understøttelse (lektiehjælp), fritidstilbud og Åben skole skal ske som aktive didaktiske valg, der bidrager til læringsprogression.

Det er BKF's holdning, at den enkelte elev skal inddrages aktivt i udførelse af mål og plan for skoledagen. Eleven skal have et klart billede af både plan og mål for skoledagen, og at der sker en konkret feedback på progressionen. Det er vigtigt at skoledagen sættes sammen på en sådan måde at man opnår den ønskede effekt og kvalitet.

Bevægelse

BKF mener, at bevægelse skal indarbejdes som et naturligt element i skoledagen. Typisk i form af udeskole-aktiviteter, bevægelsesbånd m.v. Det er BKF's holdning, at skolen skal rammesætte dette, således at det er klart for alle parter, hvilke aktører der bærer ansvaret på et givent tidspunkt. Alle fag på alle årgange har muligheder for bevægelse.

Åben skole

BKF mener, at ambitionen om den åbne skole er et positivt element i skolereformen. Helt centralt står kravet om, at samarbejder med omverdenen alene sker, når det rent faktisk bidrager til at øge elevernes læring. Målet er ikke samarbejde for samarbejdets skyld.

Udgangspunktet for samarbejderne er derfor læringsmålene for eleverne.

BKF mener, at de kommunale forvaltninger skal rammesætte samarbejdet med skolerne, således at ansvaret for de juridiske, økonomiske og logistiske forhold ikke alene påhviler skolerne. Åben skole skal understøtte både lærings- og dannelsesmålet for folkeskolen og konkret bidrage til en varieret skoledag og øget trivsel.

Fritid og understøttende undervisning

BKF mener, at undervisning og fritid skal samtænkes konkret, således at års-, forløbs- og aktivitetsplaner for såvel skolens undervisningsdel som fritidstilbud planlægges samlet med udgangspunkt i lærings- og dannelsesmål for eleverne.

BKF mener, at der skal fokus på, at den understøttende undervisning skal forstås som et element, der bringer variation og kreativitet ind i skolens dagligdag. Den understøttende undervisning er ikke undervisning i skolens fag men aktiviteter, som faciliterer elevernes læring og dannelse i bred forstand. Herunder selvstændighed, samarbejde, kreativitet og leg.

Faglig understøttelse (lektiehjælp)

BKF mener, at træning af færdigheder samt øvrig for- og efterbehandling af læringsaktiviteterne skal ske indenfor rammerne af skolens hverdag, dvs. knyttet an til selve undervisningen.

I det omfang træning og fordybelse sker i særlige skemalagte positioner, skal der sikres den nødvendige faglige hjælp til eleverne.

Det er BKF's holdning, at faglig understøttelse også handler om udfordringer til de dygtigste elever. Som del af den almindelige undervisning eller som tilbud om særlige forløb, opgaver og oplevelser. Faglig understøttelse bør indeholde tid til selvstudie, træning, gruppeforløb og sidemandsrepetition.

Ledelse ind i en lærings- og dannelseshverdag

Skolens ledelse

BKF mener, at det helt centralt at holde fast på, at skoleledelse handler om at anvise veje til god praksis for personalet og sætte dem i en strategisk sammenhæng. I bund og grund handler det om at konkretisere den læringskultur på skolen, som løser den opgave, som netop

den skole har. Det handler derfor om at kunne udpege og indramme det datagrundlag som klart viser elevernes progression suppleret med ny forskning og praksiserfaringer. Gennem dialogbaseret sparring med den enkelte medarbejder sættes mål og milepæle for de opgaver som sikrer udvikling af den ønskede lærings- og danneskultur.

BKF mener, at skoleledelsen skal opsætte rammer for en organisatorisk systematik som både internt og eksternt er legitim og anerkendt. Dette skal sikre, at der ikke opstår debat om datagrundlaget, men sikre at den enkelte medarbejder oplever sig som handlingsparat og handlingskompetent i sit arbejde. Det handler om at opbygge og lede en skole, der deler viden og erfaringer som noget helt naturligt – ikke kun gennem strukturerede forløb men som en måde at arbejde på.

Det er BKF's holdning at der fortsat skal arbejdes med kompetenceudvikling for skoleledere for at understøtte de nye ledelsesopgaver. Særligt i forhold til læringsledelse; at lede og udvikle de pædagogiske medarbejders praksis.

Det er endvidere BKF's holdning, at der skal arbejdes med at udvikle den distribuerede ledelse på skolerne. Herunder ikke mindst hvordan ressourcerne hos vejledere / teamledere / koordinatore bedst anvendes til at udvikle skolens praksis. Central står skolernes læringscenter, som et kraftcenter for både pædagogisk eksperimentering i praksis samt distribution af viden og erfaringer.

Forvaltningens opgave

Det høje ambitionsniveau for folkeskolen stiller nye og skærpede krav til alle parter i folkeskolen herunder forvaltningerne. Der er øget fokus på, at den kommunale forvaltning understøtter, at det samlede skolevæsen, herunder skolevæsnets ledelsesteam, har fokus på elevernes læring og trivsel. Lige så vigtigt er det, at forvaltningsniveauet sikrer indsamling af data og fakta i en høj kvalitet som understøtter en politisk beslutningsproces og prioritering.

BKF vil gerne opfordre til, at der igangsættes forskning som kan understøtte en tydeliggørelse af de nye opgaver som en forvaltning har i en lærings- og danneskontekst. Det er BKF's holdning, at forvaltningen skal være medskabende af kulturer, organisations- og samarbejdsformer, der tager udgangspunkt i skolevæsnets potentialer. Der skal gives plads, men også stilles krav til de enkelte organisationer om at eksperimentere og udvikle praksis, med det mål at skabe bedre skoler.

BKF mener, at forvaltningen til stadighed skal reflektere over egen praksis. Vi skal blandt andet vurdere, hvordan ledelsesopgaverne løses bedst, samt om vi er gode forbilleder på den igangværende forandringsproces. Vi skal være i tæt dialog med skolens ledelsesteam om vejledninger, værktøjer og metoder, der tager udgangspunkt i forskningsbaseret viden om skolens udvikling og elevernes læring.

BKF mener, at forvaltningen rolle er:

- At facilitere en inddragende dialog omkring skolevæsnets/den enkelte skoles udvikling der anerkender de mange ressourcer og potentialer, der er blandt både ledelse og medarbejdere
- At bidrage til sammenhæng i styringskæden som sikre, at lokalpolitikkerne for indsigt i viden og data der skal understøtte politiske prioriteringer og målsætninger
- At skabe sammenhæng og sammenspil mellem politik, administration, forskning, brugere og borgere i det samlede skolevæsen
- At opbygge gode styrings-, kvalitets- og incitamentsstrukturer, der understøtter skolens ledelsesteam i deres forandrings-, strategiske- og faglige ledelse
- At facilitere læringsfællesskaber på tværs af skoler – for at understøtte netværk og vidensdeling samt et sammenhængende skolevæsen
- At være i tæt dialog med skolens ledelse om læring, læringsprogression, dataopsamling og læringskæder.